

Datum 2019-11-06
Diarienummer 1015/19

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Socialdepartementet - betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken SOU 2019:23

Göteborgs Stad tillstyrker förslagen i utredningen som i huvudsak handlar om att stärka styrning och uppföljning av funktionshinderspolitiken. Nedanstående delar och förslag i betänkandet anser Göteborgs Stad bör uppmärksammas i remissvaret till Socialdepartementet.

Prioriterade samhällsområden och frågor av särskild vikt
Göteborgs Stad instämmer med utredningens förslag på utsedda myndigheter samt mål inom de sju samhällsområden av särskild betydelse för att det nationella målet ska uppnås: arbete och försörjning, utbildning och livslångt lärande, transporter, kultur, hälso- och sjukvård samt tandvård, social välfärd och trygghet samt bostad, byggd miljö och samhällsplanering.

Göteborgs Stad ställer sig tvekande till effekten av genomförandet och styrningen inom de sju frågorna av särskild vikt som politiken föreslås hantera i särskild ordning: digitalisering, demokratisk delaktighet, rättssäkerhet och rättsväsende, fritid och idrott, folkhälsa, upphandling och konsumentfrågor. Utredningen lämnar inga skarpa förslag på ansvariga och mål utan istället lämnar över till politiken för vidare hantering. Göteborgs Stad anser att det är betydelsefulla områden som lyfts och betonar att områden med direkt koppling till de mänskliga rättigheterna som demokratisk delaktighet, folkhälsa, fritid och idrott behöver omhändertas genom att ansvariga samt tidsatta mål tas fram. Göteborgs Stad bedömer att dessa rättighetsområden har stor bäring på levnadsvillkor och full delaktighet i samhället.

Göteborgs Stad anser att det är bra att peka ut myndigheter med ansvar för samordning respektive särskilt utpekade ansvar men att det finns en risk eftersom det kan uppfattas som att de tillsammans med andra inom sitt samhällsområde kan nå det funktionshinderpolitiska målet. Det nämns att utsedda myndigheter ska vara stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter. Risken är att det blir otydligt vilka dessa parter kan vara. Vikten av samverkan mellan samhällsområden behöver betonas. Utredningen uppmärksammar att ”det kan uppstå problem om den sektorsvisa styrningen inte harmonierar med det ”horisontella” åtagandet för funktionshinderspolitiken. För att den tvärsektoriella samverkan som vi eftersträvar ska komma till stånd måste regeringen styra myndigheterna så att dessa arbetar på ett sätt som harmonierar med och understödjer det horisontella åtagandet.” Göteborgs Stad anser att samverkan mellan samhällsområden kan förtydligas i styrningen, till exempel genom ytterligare justeringar i de förordningar som riktas till myndigheterna.

Statistik och analys

Göteborgs Stad välkomnar utredningens förslag om att regeringen bör ge Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram statistik över levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. Uppdraget ska även innehålla en översyn av definitionen personer med funktionsnedsättning. Göteborgs Stad ser behov av kunskap i staden om lagligheten och lämplighet i att ställa frågor om funktionsnedsättning och har behov av att kunna följa indikatorer med stöd av statistik på kommunal nivå. Statistiken bör omfatta så många av diskrimineringsgrunderna som möjligt för att kunna belysa den heterogena grupp personer med funktionsnedsättning utgör samt att flera olika faktorer kan ha stark påverkan på levnadsvillkor. Göteborgs Stad menar att utredningens förslag på uppdrag till SCB skulle kunna omfatta spridning av information om laglighet i att ställa frågor om funktionsnedsättning, framtagande av sådan diversifierad statistik, med möjlighet för kommuner att ta del av statistik utifrån respektive befolkningsperspektiv, för att skapa förutsättningar för analys och större träffsäkerhet på riktade åtgärder.

Göteborgs Stad är positiva till förslaget om att stärka de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av funktionshinderspolitiken och anser att det ansvaret behöver säkerställas även vid en eventuell ombildning till tre myndigheter för analys och uppföljning: Arbetsmarknads- och välfärdsanalys, Tillväxt- och samhällsbyggnadsanalys samt Trygghets- och säkerhetsanalys. Samverkan mellan myndigheterna bör stärkas för att få effekt i och med funktionshinderspolitikens tvärsektoriella karaktär.

Ansvars- och finansieringsprincipen

Göteborgs Stad instämmer i utredningens förslag om att genomföra funktionshinderspolitiken utifrån ansvars- och finansieringsprincipen. Stadsledningskontoret vill dock framhålla att en ändrad statlig styrning som innebär ambitionshöjning från statens sida ska kompenseras kommunerna. Exempelvis kan kommunerna komma att initialt behöva förstärka satsningarna för att höja kunskapsnivån om det funktionshinderspolitiska målet och dess styrning och uppföljning samt om kopplingen till mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I dag bidrag länsstyrelsen med stöd till kommuner att höja kunskapsnivån. Om kommunerna själva ska genomföra det kan det innebära ökade kostnader.

Ökat inflytande och delaktighet för dem det berör

Göteborgs Stad välkomnar utredningens förslag som kan innebära ett ökat inflytande och delaktighet för dem det berör. Göteborgs Stad betonar att i samband med samråd i processer bör möjligheterna ges till bred representation som avspeglar en heterogen bild av gruppen personer med funktionsnedsättning, samt till resurser till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Utvecklingskraft lokalt och regionalt

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning om att regeringen bör uppmärksamma hur kommuner och regioner involveras och ges förutsättningar för att bidra till arbetet med att genomföra funktionshinderspolitiken. Kommunerna har en stor roll i att tillgängliggöra flera av konventionens rättigheter. Göteborgs Stad uppmärksammar att förutom att följa hur kommuner bidrar till att funktionshinderspolitiken förverkligas även se på konsekvenserna och behoven för kommunerna i genomförandet samt att länsstyrelserna kan ha en långsiktig roll i det.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan enligt stadsledningskontorets förslag samt avslag på yrkande från SD den 1 november 2019 (bilaga A).

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan enligt stadsledningskontorets förslag med tillägg enligt yrkande från SD den 1 november 2019 (bilaga A).

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Helene Odenjung (L), Martin Wannholt (D), Karin Pleijel (MP), Hampus Magnusson (M), Grith Fjeldmose (V), Jessica Blixt (D), Naod Habtemichael (C), Jonas Attenius (S), tjänstgörande ersättaren Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) och ordföranden Axel Josefson (M) för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall till det egna yrkandet.

Kommunstyrelsen beslutade med tolv röster mot en att bifalla Axel Josefsons yrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Göteborg den 6 november 2019
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande – Remiss från socialdepartementet – Remiss av betänkandet Styrkraft i funktionshinderpolitiken (SOU 2019.23)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen ska i sitt remissvar under rubriken Ansvars- och finansieringsprincipen lägga till följande text:

”Med en ökad globalisering och en ökad internationell rörlighet finns det anledning att se över de framtida bidragssystemens utformning vid prövning av assistansersättning och vårdbidrag. Tydligare lagkrav för att få ta del av det svenska bidragssystemet vore önskvärt.”

Yrkandet

Sverige har ett ovanligt generöst välfärdssystem och bidragssystem. Förmåner här får man inte för att man är försäkrad via jobbet utan genom att bo i Sverige. Vårdbidrag och assistansersättning är bosättningsbaserade förmåner. Assistansersättningen är den överlägset dyraste välfärdsförmånen vi har i Sverige med en genomsnittlig kostnad på 1,8 miljoner kr per brukare och år.

Via arbetskraftsinvandringen kan assistansbolag hämta hit familjer med funktionshindrade barn från utomeuropeiska länder, dvs samma länder som dominerar bland asylsökande. Det är ett exempel på hur absurda konsekvenser dagens nuvarande regler får.

Sedan år 2010 har 2292 arbetstillstånd beviljats för personliga assistenter från tredje land (utanför Scengenområdet). Att assistansersättning används som lockbete inom arbetskraftsinvandringen är ohållbart. Det har inte funnits någon beredskap mot att dessa vidöppna system missbrukas – enskilt och tillsammans. Med en ökad globalisering och en ökad internationell rörlighet finns det all anledning att se över bidragssystemens utformning.

Migrationsverket medger utåt att problemen inom assistansen är utbredda. Enligt rapporter handlar det om mellan tre och sex procent varje år, vilket

motsvarar en summa på mellan 900 miljoner och 2 miljarder kronor. Stora resurser läggs på att granska ansökningar och avslagsfrekvensen är hög – tre ggr högre än snittet i andra branscher. Instansen har speciella handläggningsrutiner för assistans.

Det är ingen stor mängd ärenden, men fusket och missbruket är nu ändå så pass utbrett att specialrutiner krävs.

<https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/sa-mojliggjorde-alliansen-brukarimport-till-sverige/>

Sverigedemokraterna föreslår att SKL i sitt remissvar under rubriken Ansvars- och finansieringsprincipen tar upp en önskan om tydligare lagkrav för att få delta i det svenska bidragssystemet.